



דו-חודשי

משרד החקלאות - השרותים הווטרינריים

כשבועיים לפני ראש-השנה הגיע לידינו דו-
ירחון השירותים הווטרינריים של התקופה יולי
– אוגוסט ש"ז. מתוך שלל המידע מצאנו
לראוי לשלוח כמה דיווחים בעלי-משמעות
מיוחדת, אם משום עניינם המיידים (אודות
קדחת הנילוס המערבי), או תקפותם המתמיד
(תרופות וטרינריות לא-רשומות), או השלכתם
מרחיקת-הלכת (בהקשר לתוצאות אפשריות
בעתיד הרחוק). כאן נביא העתקים מן
הדיווחים המדברים בעד עצמם ולא מסתירים
דבר. (מ.מ.)

מחלת קדחת הנילוס המערבי (חוזר השו"ט שהופץ לרופאים הווטרינרים ב-5.9.00)

קדחת הנילוס המערבי היא מחלה נגיפית ממשפחת הארבו-וירוסים המועברת ע"י עקיצת
יתושים, בעיקר מהסוג קולקס. אין העברה ישירה של הנגיף מפונדקאי אחד למשנהו.
צפורים מהווים את המאגר העיקרי של הנגיף, אך מספר רב של יונקים, בהם האדם,
עשויים להדבק במחלה. בארץ מתועדות מספר התפרצויות של קדחת הנילוס המערבי
באדם (הראשונה בשנות החמישים) ובשלוש השנים האחרונות גם בלהקות אווזים
מסחריות.

מאחר ולהקות האווזים הנגועות מהוות מאגר מרכזי של נגיף, פתחנו גם השנה במבצע
חיסון מקיף בלהקות האווזים כנגד המחלה. מטרת חיסון זה היא למנוע את הדבקת
הלהקות ואת הצורך להשמידן במקרה של הדבקה מסיבית. מניטור להקות אווזים ופינות
נוי נראה שהנגיף חדר השנה לארץ בסוף חודש יולי. במהלך חודש אוגוסט השמדנו באיזור
הדרום להקה של כ 3000 אווזים. הדרך המעשית היחידה למנוע את המחלה בבני אדם
ובבעלי חיים היא לנתק את מעגל ההדבקה באמצעות הדברת היתושים. הניטור השוטף
ושיתוף הפעולה עם משרד איכות הסביבה מאפשרים רכוז מאמץ בהדברת היתושים
באיזורים נגועים במיוחד.

אם כי עדיין לא איבחנו את המחלה בסוסים, אין ספק שגם בע"ח אלה עשויים להיפגע
במחלה. המחלה במקרים קיצוניים מתפתחת לדלקת מוח וסימניה האופייניים. הנכם
מתבקשים לדווח ללשכה הווטרינרית הקרובה על חשד למחלה ולשלוח דגימות לאיבחון
במכון הווטרינרי. אנו ממליצים להגן על הסוסים בפני עקיצת היתושים בעזרת ריסוסים
ושימוש בתכשירים דוחי חרקים. (רשימת התכשירים המאושרים לסוסים לווטה).

ממצרר הרופות

קדחת הנלוס המערבי באווזים:

בשנת 1997 אובחנה לראשונה בישראל מחלת קדחת הנלוס המערבי בלהקת אווזים. בשנים 1998 - 1999 אובחנה המחלה במספר להקות אווזים, בעיקר באזורים עפולה ובאר טוביה. המחלה אופיינה בסימנים עצביים (חוסר שיווי משקל ושיתוקים), תקפה אווזים בגילים 4 - 9 שבועות וגרמה לתמותה של 5% - 40%.

השנה אובחנו 2 מקרים באזור עפולה עם תחלואה נמוכה. במקרה שלישי, באזור באר טוביה, הושמדה הלהקה עקב תחלואה ותמותה גבוהות. השנה מתנהלות פעולות משותפות עם אגף הלוחמה במזיקים במשרד הבריאות ועם המחלקה לאפידמיולוגיה במשרד הבריאות.

דיווחים על חשד למחלה בלהקות אווזים מועברים מהשירותים הווטרינריים לאירגונים האחרים. המשרד לאיכות הסביבה מגביר את פעולות הריסוס וההדברה נגד יתושים ומשרד הבריאות עורך סקרים אפידמיולוגיים באוכלוסייה באזורים בהם דווח על חשד. מערך בריאות העופות מבצע בדיקות סרולוגיות בבעלי כנף בפינות החי בארץ וכן בלהקות מסחריות בשלוחות השונות. בימים אלה הסתיימו ניסויי שדה בלהקות אווזים במטרה לבחון את בטיחותם ויעילותם של תרכיבי חיסון חיים ומומתיים. על בסיס התוצאות ולאור ההופעה של המחלה, הוחלט להורות על צו חיסון לכל להקות האווזים בארץ.

הרופות מטעם הנהלת הש"ס

תרופות וטרינריות לא רשומות - שימוש חריג.

במסגרת הפעילות של השירותים הוטרינרים בנושא של רישום תרופות וטרינריות, התמנה ד"ר ארתור שרן, בנוסף לתפקידו כמנהל החטיבה לבקטריוולוגיה והמעבדה הרפרנטית ארצית למחלות עטין, ליושב ראש של הוועדה הבינמשרדית לרישום תרופות וטרינריות (משרדי הבריאות והחקלאות) ולממונה על התרופות בשירותים הוטרינריים. ד"ר שמעון פרק התמנה, בנוסף לתפקידו כמנהל מעבדת העופות בחדרה, לממונה על הפיקוח בשדה לתכשירים וטרינריים. מנהל השו"ט מינה וועדה לבדיקת ומיסוד הקריטריונים למתן אישורים לשימוש חריג של תרופות לא רשומות, דבר המתבצע במסגרת סעיף 29 לתקנות הרוקחים (תכשירים רפואיים) התשמ"ו - 1986. בועדה זו, בראשות ד"ר א. שרן, חברים נציגים משני המשרדים המוזכרים מעלה, והיא מעונינת לקבל הצעות לשינויים ועדכונים בנדון מציבור הרופאים הוטרינרים שבענפים השונים של המקצוע, מחברות פרמצבטיות ובתי מסחר לתרופות, ממוסדות וארגונים הקשורים לענפי הוטרינריה השונים: בקר לחלב ולבשר, בעלי כנף, סוסים, צאן, דגים, חיות מחמד, דבורים וכו'. הצעות בכתב ניתן להעביר ליו"ר הוועדה עד ל - 29/9/00 ובמידת הצורך יקבע מועד לפגישה עם חבריה.

זיפיים והברחות של תרופות וטרינריות

השרותים הוטרינריים יחד עם יחידת הפיצו"ח חשפו לאחרונה, מערך זיפיים והברחות של תרופות וטרינריות. חברת ויטאמד נחשדת שבמשך תקופה ארוכה שיווקה תרופות וטרינריות מזויפות. נמצא שתכשיר הפולימיקסין להזרקה שלה מכיל קוליסטין במקום פולימיקסין בי. כמו כן, נמצא שהמוצר אס.סי. פי. אצווה מס. 128069 הכיל סולפאכלורופירידאזין, במקום להכיל סולפאכלורופיראזין. יש הבדל קטן בשם, אך הבדל משמעותי במחיר ובפעילות הביולוגית. מחסן התרופות של חברת ויטאמד במיתחם גרנות לא היו רשיונות עסק הנדרשים על פי חוק. מפעל התרופות בבת ים נסגר לכל פעילות של יצור או שיווק. המחסן בגרנות נסגר ונאסר השיווק ממנו. בעקבות זאת הגישה חברת ויטאמד בג"ץ נגד הסגירות. במהלך המשפט נתבקשה החברה על ידי השופטים להסיר את העתירה וסוכם שהמפעל בבת ים יסגר, ומלאי התרופות מהמפעל והמחסנים יורשה לשיווק רק לאחר בדיקות קפדניות ומתן אישור מטעם משרד הבריאות. במקביל נחשף מעגל נוסף של זיוף החומר פולימיקסין 5 מיליון: המוצר שווק עם תווית של חברת ויטאמד על ידי חברת אביק. חברת אביק רכשה מוצר זה מאדם מאיזור הצפון, שאין ברשותו מחסן המורשה לסחור בתרופות. החומר נבדק ונמצא שהוא מכיל אמפיצילין במקום פולימיקסין. כמו כן, נחשף במושב בית הלוי מחסן מלא בתרופות וחומרי גלם ללא רישוי, בחביות ובשקים החשודים כמוברחים. על פי החשד הסחורה שייכת במשותף למשפחת לינביץ ולסוחר מהרשות הפלסטינאית. בכפר יהושע התגלו חביות מוברחות מהרשות הפלסטינאית המכילות אמפרוליום ודוקסיצילין. השוק מוצף במוצרים מזויפים ומוברחים, בכל המקרים הנושא נמצא בבדיקה ובחקירה מאומצת של יחידת הפיצו"ח בליווי נציג השרותים הוטרינריים ואנשי משרד הבריאות. ש. סרק

פוזריום בגרעיני תבואה קנדיים

מרשת ה"פרומד" הגיעה הידיעה שמקורה מהמרכז למחקר בגרעיני תבואה בויניפג מניטובה לפיה נמצאה באיזור זה בקנדה רמה גבוהה של נגיעות בפטרית פוזריום בגרעיני חיטה (10%) ושעורה (7%). הנגיעות הזו יכולה להביא להפחתה ביבולים ולסיכון אדם ובעלי חיים הניזונים מגרעינים אלו כתוצאה מנוכחות רעלים מסוכנים.

גורמי החקלאות בקנדה מזהירים את המשתמשים בגרעינים כי יש לאכסנם ברמות רטיבות נמוכות מ-14 כדי למנוע את שגשוג העובש בעת האחסון ולבדוק את רמת הנגיעות במיקוטוקסינים לפני השימוש.

לותיקים מבין קוראינו זכור בוודאי אירוע "מינרבה" בישראל בשנת 1984 שהיה קשור בהאבסת בקר בגרעיני מספוא שמקורם מקנדה. קליינר

לתשומת לב מרכזי-המזון במשקים ובאזורים! אכן, זכור לנו מקרה השעורה "המרעילה" בכמה עדרים בישראל, לפני 16 שנה. בזמנו הוגשו תביעות והסיפור נמשך די הרבה זמן וביוקר.
